

Hullarabló, A

Eredeti cím: Body Snatcher, The
Szerző: Robert Louis Stevenson • Év: 1884

Egész esztendőben minden áldott éjjel négyen üldögéltünk a debenhami „George” különszobájában: a temetkezési vállalkozó, a fogadós, Fettes meg én. Néha többen is összejöttek, de mi négyen, akár esett, akár fújt, mindig ott tanyáztunk, megszokott karosszékünkben. Fettes iszákos vén skót volt, meglátszott rajta, hogy tanult ember, némi vagyona is lehetett, tekintve, hogy a semmittevésből is megélt. Évekkel ezelőtt, még fiatal korában jött Debenhambe, de idővel a város törzsökös polgára lett. Kék teveszőr kabátja éppen olyan helyi régiségnek számított, mint a templom tornya. A dedenhamiek rég magától értetődőnek találták „George”-beli meghonosodását, templomkerülését és megrögzött iszákosságát. Homályos radikális nézeteket és holmi naiv eretnek eszméket vallott, melyeknek - ha néhanapján előhozakodott velük - rengő asztaldöngetéssel adott nyomatékot. Rumot ivott, rendszeren öt pohárral hajtott le minden este. A „George”-ban töltött éjszakákon többnyire az ittas ember mélabújával üldögélt, jobbára a poharat szorongatva. Doktornak szólítottuk, mert a jelek szerint konyított valamit a gyógyítás tudományához és alkalmasint tudta, mit kell tenni törés esetében és hogyan kell helyreigazítani a kificamodott végtagot. Ez apróságoktól eltekintve azonban semmit sem tudtunk jelleméről és múltjáról.

Egy sötét téli éjszakán - az óra elütötte a kilencet, mikor a fogadós közénk telepedett - beteg ember feküdt a „George”-ban. Tekintélyes környékbeli földbirtokos volt az illető, épp a Parlamentbe indult, amikor útközben szívszélhűdés érte. Betegágyához táviratilag hívták el londoni orvosát, ki még e nevezetes személyiségnél is nevesebb volt. Első ízben történt ilyesmi Debenhamben, mivel a vasútvonalat nemrég építették meg, s mi éppen ezért kellő megilletődéssel fogadtuk az esetet.

- Már itt is van - mondta a fogadós, miután megtömkölte pipáját és rágyújtott.
- Kicsoda? - kérdeztem. - Csak nem az orvos?
- De bizony ő - felelte a házigazdánk.
- Hogy hívják?
- Dr. Macfarlane - mondta a fogadós.

Fettes már a harmadik pohár vége felé járt. Ostoba tompultságában hol maga elé bóbiskolt, hol üveges szemmel bámult körül. Az utolsó szónál azonban mintha hirtelen felébredt volna. Kétszer is elismételte a „Macfarlane” nevet, először még egykedvűen, másodszer azonban váratlan izgalommal.

- Igen, így hívják - mondta a vendéglős. - Doktor Wolfe Macfarlane.

Fettes egy szempillantás alatt kijózanodott. Szeme megelevenedett, hangja tiszta, érces és szilárd lett, beszéde erőteljes és határozott. Elámultunk ezen a változáson. Mintha egy halott támadt volna fel a szemünk láttára...

- Bocsássanak meg - mondta - attól tartok, nem figyeltem eléggé a beszélgetésükre. Ki az a Wolfe Macfarlane?

- Ez lehetetlen, tisztára lehetetlen - szólt később, mikor végighallgatta a fogadóst, majd hozzátette: - És mégis... jó lenne szemtől szembe látni.

- Ismeri őt, doktor? - kérdezte lélegzetvisszafojtva a temetkezési vállalkozó.

- Isten őrizz! - volt a válasz. - Ámbár... a név eléggé ritka, kétszer aligha fordulhat elő. Mondja, fogadós, hány éves lehet az az ember?

- Hát nem mai legény, az bizonyos - mondta a vendéglős. A haja hófehér. D önnél azért fiatalabbnak látszik.

- Pedig ő az idősebb. Évekkel öregebb nálam. De - s az asztalra csapott - az én ábrázatomat a rum csúfolta meg. A rum és a bűn. Annak az úriembernek bizonyára rugalmasabb a lelkiismerete és jó az emésztése. Lelkiismeret! Hallgassanak rám... Ugye, azt gondolnák rólam, hogy holmi jó öreg, jámbor keresztény vagyok? Nem, nem vagyok az. Én sohasem farizeuskodtam. Voltaire talán megtette volna a helyemben. De az agyam - s tar koponyájára ütött - az agyam tiszta és világos volt: se nem láttam, se nem koholtam enyhítő körülményeket a magam számára.

- Ha ön ismeri ezt az orvost - kockáztattam meg néhány percnyi kínos hallgatás után - az a gyanúm, nincs olyan jó véleménye róla, mint a fogadósnak.

Fettes rám se hederített.

- Igen - szólt hirtelen elhatározással. - Látnom kell őt. Szemtől szembe.

Megint csend lett. Az emeleten meglehetősen hangosan csukódott egy ajtó. A lépcső felől lépések hallatszottak.

- Az orvos - kiáltott fel a fogadós. - Siessen, még elcsípheti.

A kis különszobát mindössze két lépés választotta el az ódon „George” fogadó bejáratától. A széles tölgyfaburkolatú lépcsőház csaknem az utcára torkolt. A küszöb és az utolsó lépcsőfok között mindössze egy török szőnyeg hevert, de ez a talpalatnyi hely esténként valósággal fényárban úszott. Nemcsak a lépcsőházi és a cégtábla alatt égő nagy jelzőlámpa világította meg, hanem a sötét ablakából áramló meleg ragyogás. Így a „George” szinte hivalkodva vonta magára a a hideg utca járókelőinek figyelmét.

Fettes határozott léptekkel ebbe az előtérbe sietett, és mi, akik utána kullogtunk, láttuk, amint a két férfi szemtől szembe találkozott. Dr. Macfarlane fürge mozgású, erőteljes ember volt. Fehér haja, tiszteletre méltó keretbe vonta sápadt, nyugodt, de erélyes arcát. Öltözködése gazdagságra vallott. Ruházata a legfinomabb szövetből s inge a legfehérebb lenvászonból készült, nagy arany óraláncot, arany kezelőgombokat és aranykeretes szemüveget viselt. Nyakában széles, lilapöttyös; fehér nyakkendő, karján kényelmes kocsibunda. Tisztes kora határozottan előnyére vált megjelenésének. Áradt belőle a jólét és a tekintély, s a mi kopasz, elhanyagolt, rücskösképű kocsmái cimboránk, özönvízelőtti teveszörkabátjában, bizony, szánalmas figurának látszott, amint vele szemben állt a lépcső alján.

- Macfarlane! - szólt harsány, inkább kikiáltóhoz mintsem baráthoz illő hangon.

A híres orvos megtorpant a negyedik lépcsőfokon, megütközve a bizalmas szólításon, amely bizonyára sértette méltóságát.

- Toddy Macfarlane! - szólt újra Fettes.

A londoni úr megtántorodott. Egy másodpercig rámeredt az előtte álló férfira, majd aggodalmasan körülmélt.

- Fettes! Te vagy az? - suttogta riadtan.

- Igen, én - mondta a másik. - Vagy azt gondoltad, én is halott vagyok? Nem! Nem szabadulsz meg tőlem olyan könnyen!

- Csend, csend, hallgass, az istenért... - csitította az orvos. - E találkozás olyan váratlan... Megtörtnek látszol... Bevallom, először alig ismertelek meg, de nagyom örülök, végtelenül örülök ennek a szerencsés véletlennek. Sajnos, pillanatnyilag a „hozottisten” - „istenhozzád” is egyben, mert vár a kocsis, és nem késhetek le a vonatról. Ellenben lássuk csak... megvan!... Ideadod a címedet és számíthatsz rá, hogy rövidesen hírt adok magamról. Tennünk kell valamit az érdekedben, Fettes. Úgy látom, nem a legrózsásabb körülmények között élsz. De a „Régi szép idők” kedvéért, ahogy valamikor mulatozás közben énekeltük, majdcsak megleljük a módját, hogyan segítsünk rajtad.

- Pénzt? Tőled?! - kiáltotta Fettes. - Talán még most is ott hever, amit adtál, ahová akkor az esőbe szórtam.

Dr. Macfarlane az imént még vállveregető bizalmaskodással beszélt, ez a szenvedélyes elutasítás azonban visszavetette előbbi zavarába. Hátborzongató, gonosz kifejezés suhant át egyébként tiszteletet parancsoló arcán.

- Ahogy jónak látod, kedves barátom - mondta. - Távol állt tőlem, hogy megbántsalak. A világért sem akarok terhedre lenni. Mindenesetre itt hagyom a címemet, hogy alkalomadtán...

- Nem kell! Nem akarom tudni, hol az a hajlék, amely menedéket nyújt neked - vágott szavába a másik. - Hallottam a nevet, felébredt bennem a gyanú, hátha te vagy az. Tudni akartam, hogy mindent egybevetve, van-e Isten az égben. Most már tudom, hogy nincs. Pusztulj innen!

Még mindig a szőnyeg közepén állt, a lépcső és a kijárat között. A híres londoni orvos tehát távozásakor kénytelen lett volna kitérni az útjából. Szemmel láthatóan tétozódott, nehezen szánta rá magát erre a megalázkodásra. Noha falfehér volt, szemüvege mögött fenyegető fény csillant. E habozó ácsorgás közben hirtelen észrevette, hogy a kocsis az utcáról szájatva bámulja a szokatlan jelenetet, s ugyanakkor bennünket is felfedezett, amint egymásba lapultunk a sötét sarkában. E számos tanú jelenléte döntő elhatározásra bírta. Villámgyorsan összetöpörödött és a faburkolat mentén, kígyószerű mozdulattal igyekezett az ajtóhoz surranni. Megpróbáltatásai azonban még nem értek véget. Mikor Fettes közelébe ért: amaz elkapta a karját és suttogó hangon, nyomatékosan taglalva, azt kérdezte:

- Láttad azóta?

A híres, dúsgazdag londoni orvos hörgésbe csukló, szörnyű kiáltást hallatott, félrelökte a kérdezőt,

és kezét feje fölé kapva, mint a tettenért tolvaj, kirohant a házból. Mire magunkhoz tértünk az ámulatból, a kocsi már az állomás felé robogott. Olyan volt az egész, mint valami álom. Csakhogy ez az álom maga után hagyta áruló nyomait e valóságos voltának bizonyosságát. Másnap a szolga a szép, aranykeretes szemüveget összetörve találta a küszöbön. Akkor éjjel valamennyien izgatottan toporogtunk a sötét ablakánál. Fettes józanul, sápadtan, elszánt tekintettel állt mellettünk.

- Az isten szerelmére, Mr. Fettes - mondta a fogadós, aki először nyerte vissza lélekjelenlétét - mit jelentsen mindez? Ön olyan különös dolgokat mondott...

Fettes felénk fordult és egyenkint a, szemünkbe nézett.

- Figyeljenek ide, aztán lakatot a szájra! Ezzel a Macfarlane-nel nem tanácsos ujjat húzni. Aki egyszer megpróbálta, utóbb későn bánta meg.

S anélkül, hogy harmadik poharát kiürítette volna, még kevésbé tartva számat a másik kettőre, búcsút mondott nekünk s a cégtáblát megvilágító lámpa alatt eltűnt a fekete éjszakában.

Mi hárman visszatértünk szokott helyünkre s a kandalló lobogó, rőt tüzétől és a négy szál gyertyától megvilágított külön szobában meghánytuk-vetettük a történeteket. Dermedt meglepetésünket csakhamar izzó kíváncsiság váltotta fel. Sokáig ültünk együtt, ez volt a leghosszabb „George”-beli együttlétünk, amelyre csak emlékszem. Mielőtt elváltunk, mindegyikünk kiagyalt egy-egy elméletet, melynek bizonyítását olyannyira szívünkön viseltük, mintha nem lett volna fontosabb dolgunk széles e világon, csakhogy felderítsük hírhedt kocsmái cimboránk múltját és nyitjára találjunk a közte s a híres londoni orvos között lappangó titoknak. Nem kérdésből mondom, de úgy hiszem, „George”-beli társaim közül én értettem legjobban a módját, hogy végére járjak egy történetnek, s talán rajtam kívül nincs is már az élők sorában senki, aki elmondhatná önöknek ezt a szörnyű és természetellenes históriát.

Ifjúkorában Fettes orvostudományt tanult az edinburgh-i egyetemen. A maga nemében tehetséges volt, helyesebben rendelkezett azzal a képességgel, hogy mások ellesett gondolatait sajátjaként fitogtassa. Otthon nemigen törte magát a tanulással, de tanárai előtt az udvarias, szolgálatkész és elmés fiatalember mintaképe volt. Figyelmes hallgatásával és kitűnő emlékezőtehetségével hamarosan elnyerte jóindulatukat. S még valami - bárha furcsán hangzott, mikor először hallottam - Fettes ebben az időben jóképű fickó volt és sikereit nagyrészt megjelenésének köszönhette. Működött akkortájt az egyetemen egy professzor, akit történetünk során K.-nak fogok nevezni. Valódi nevét később túlon túl is szárnyára kapta a hír, viselője pedig álruhában bujdosott Edinburgh utcáin, míg a nép őrzöngve ünnepelte Burke1 kivégzését és felbújtatója vérért követelte. Ekkor azonban Mr. K. még dicsősége csúcsán állott. Óriási népszerűségnek örvendett, részint ragyogó képességei, és előadói rátermettsége, részint versenytársa, egy másik professzor tehetetlensége folytán. A hallgatók legalábbis esküdni mertek volna rá. Fettes szentül hitte - s vele együtt mások is -, hogy megvetette érvényesülésének alapját, amikor sikerült ez üstökösszerűen feltűnt férfiú kegyeibe férkőznie. Mr. K. éppen olyan nagy életművész volt, mint amilyen jó tanár s a ravasz szemfényvesztésnek legalább akkora fontosságot tulajdonított, mint a kellő tudományos felkészültségnek. Fettes mindkét területen kivívta elismerését és másodéves korában már a másodtanársegéd, másképpen a segédasszisztens félhivatalos tisztségét töltötte be az évfolyamon.

Ebben a minőségben a bonc- és előadótermek gondja főként az ő vállára hárult. Felelt a termék tisztaságáért, a hallgatók viselkedéséért s hasonlóképpen az ő kötelessége volt az anatómiai nyersanyag beszerzése, átvétele és elosztása. Ez utóbbi abban az időben rendkívül kényes feladat volt, s Mr. K. éppen ezért ugyanabban az utcában, majd később ugyanabban az épületben szállásolta el tanítványát, amelyikben a bonctermekek voltak. Többnyire sötét téli hajnalokon - mikor az átmulatott éjszaka után keze még remegett s tekintete kába és zavaros volt - ugrasztották ki Fettes-t ágyából azok a mocskos, rosszképű fickók, akik a boncasztal szükségleteiről gondoskodtak. Nevüket később iszonyodva emlegették az egész országban. Fettes ajtót nyitott nekik, segített becipelni terhüket, kifizette érte a szegyenpénzt, és mikor a hajnali látogatók eltávoztak, egyedül maradt a gyászos emberi maradványokkal. Ilyenkor gyorsan visszabújt az ágyba, hogy még egy-két órai sebtében való szundítással pótolja éjszakai mulasztásait és alkalmassá tegye szervezetét a napi munka elvégzésére.

Kevés ifjú lehetett volna érzéketlenebb a múlandóság sírszagú közelségében eltöltött élet benyomásaival szemben. Lelkén kívülrekedt minden felebaráti együttérzés. Nem érdekelte mások baja, boldogsága, rabszolgája volt szenvedélyeinek és alantas becsvágyának. E határtalan érzéketlenség, könnyelműség és önzés ellenére azonban nem vezett ki belőle a józan ész, amelyet az emberek rendszerint összetévesztenek az erkölcs fogalmával. Ez tartotta vissza attól, hogy nyakló nélkül belemerüljön az iszákosságba, vagy bűncselekményeket kövessen el. Ellenkezőleg, igyekezett kiérdemelni tanárai és diáktársai becsülését s ügyelt arra, hogy mindenkor feddhetetlen

maradjon. Éppen ezért öröme telt abban, hogy tanulmányai terén némi érdemeket szerezzen s hogy fölöttesének, Mr. K.-nak napról napra magatüsténtő szolgálatokat végezzen. Napi erő kifejtését kárpótolták a duhaj, fékevesztett éjszakai dorbézolások, és mikor az egyensúly ekképpen helyre billent, az általa lelkiismeretnek nevezett szerv elégedettnek bizonyult.

A boncolási alanyok beszerzése szüntelen gondot jelentett neki és tanárának. A népes, szorgalmas osztályban állandóan fogytán volt az anatómiai nyersanyag. A szükségszerű utánpótlás azonban nemcsak undorító volt, hanem súlyos következményekkel fenyegette mindazokat, akik részt vettek benne.

Mr. K. a „nem kérdezni!” politikáját tartotta legcélszerűbbnek a halottkufárokkal szemben. „Ők meghozzák a hullát, mi megadjuk az árát” – szokta mondogatni, hangsúlyozva az alliterációt: „Quid pro quo”. – „Ne kérdezenek semmit, akkor nyugodt lesz a lelkiismeretük” – tanácsolta cinikusan asszisztenseinek. Sohasem merült fel az a gondolat, hátha gyilkosság útján teremtik elő a hullákat. Ha ilyesmi szóba került volna, K. borzadva hőkölt volna vissza. De már a pusztán tény, hogy ilyen könnyed hangon nyilatkozott erről a súlyos kérdéstről, sértette a jó ízlést és kísértésbe hozta azokat, akik a vételt lebonnyolították.

Fettes-nek például nemegyszer szemet szúrt a hullák döbbenetes frissessége. A virradat előtt bezörgető fickók visszataszító, aljas és alattomos külseje minden alkalommal borzadással töltötte el. De végül is három szempontot tartott kötelezőnek a maga számára: átvenni, amit hoztak, kifizetni az árát és szemet hunyni a bűnjelek előtt.

Egy novemberi reggelen súlyos próbát kellett kiállnia. Fettes kínzó fogfájással virrasztotta át az éjszakát. Fel-alá futkosott szobájában, mint a ketrecbe zárt vadállat, majd órjögve ágyára vetette magát, míg végül mély, nyugtalan álomba merült, ami az ilyen átkínlódott éjszakákat többnyire követni szokta... A jól ismert jel harmadszor vagy negyedszer hangzott el, mire feleszmélt. Gyér holdfény szüremlett a szobába, nekikeseredett szeles zimankós idő volt. A város még nem ébredt fel, de valami meghatározhatatlan zsibongás már sejtette a nappal lármás forgatagát. A halottkufárok később jöttek, mint máskor és a szokottnál sietősebben igyekeztek továbbállni.

Fettes az alvástól kótyagosan világított nekik a lépcsőn fölfelé. Dörmögő ír beszédük mintegy az álom kódján át szüremlett füléhez, s míg a zsákot lehántották a különös áruról, vállát a falnak támasztva bóbiskolt. Komoly erőfeszítésébe került, hogy kiszámolja az embereknek járó összeget. E művelet közben tekintete a halott arcára tévedt. Meghűlt benne a vér. Felemelte a gyertyát és két lépéssel közelebb ment.

– Szentséges isten! – kiáltotta. – Hiszen ez Jane Galbraith!

Az emberek nem feleltek, csupán közelebb húzódtak az ajtóhoz.

– Ismerem ezt a lányt, én mondom maguknak – folytatta. – Tegnap még élt és makkegészséges volt. Lehetetlen, hogy meghalt volna. Lehetetlen, hogy ezt a hullát igaz úton szerezték.

– Ön egész biztosan téved, sir – mondta az egyik jómadár.

A másik azonban sötéten Fettes szemébe nézett és azonhelyt követelte a pénzt.

Lehetetlen volt félreérteni a fenyegetést és lebecsülni a veszélyt. A fiatalembert cserbenhagyta a bátorsága. Mentegőzés-félét hebegett, kiszámolta a pénzt, mire gyűlölt látogatói eltávoztak. Alig húzták ki a lábukat, sietett megbizonyosodni gyanúja felől. Legalább egy tucat kétségbevonhatatlan jel igazolta, hogy a hulla azonos azzal a lánnyal, akivel az előző nap még vígan évődött. Rémülten látta testén az erőszakos halál kétségbevonhatatlan nyomait. Páni félelemmel menekült szobája. Hosszasan elmélkedett felfedezéséről, józanul mérlegelte Mr. K. utasításainak értelmét, a veszély, amelyet saját fejére idézne, ha egy ilyen komoly ügyben közbelépne, s végül kínos zavarában úgy határozott, hogy megvárja, mit tanácsol közvetlen fölöttese, az évfolyam főasszisztense.

Wolfe Macfarlane, a fiatal orvos, nagy népszerűségnek örvendett az egyetem arslánjai körében. Eszes, élvezethajhászó, gátlásokat nem ismerő fiatalember volt. Sokat utazott és tanulmányait külföldön végezte. Modora megnyerő, de kissé nyegle volt. Szava perdöntő volt színházi kérdésekben korcsolyának, golfnak egyaránt mestere. Választékos merészséggel öltözködött és hogy dicsőségét betetőzze, gíget [2] s egy jó ügető lovat tartott. Fettes-el többé-kevésbé bizalmas viszonyban volt. Helyzetük valóban megkívánt bizonyos együttműködést. Valahányszor kifogytak a hullák, Macfarlane kocsiján kettesben nekivágtak a vidéknek, felkutattak valami elhagyott temetőt, kiástak egy-egy holttestet és zsákmányukat még virradat előtt a boncterembe szállították.

Azon a bizonyos reggelen Macfarlane valamivel korábban érkezett, mint rendesen. Fettes meghallotta lépteit és elébement a lépcsőn. Elmesélte a történeteket, majd megmutatta aggodalmának okozóját. Macfarlane megvizsgálta a lány testén látható nyomokat.

– Igen – bólintott – fölöttébb gyanús.

– Nos, mi most az én teendőm? – kérdezte Fettes.

– Teendőd? – visszhangozta a másik. – Te egyáltalán tenni szándékozol valamit? Véleményem

szerint: „Ne szólj szám, nem fáj fejem.”

- De hiszen felismerhetik vetette ellene Fettes. Olyan közismert volt, akár a város közepén a Várhegy.

- Reméljük a legjobbakat - mondta Macfarlane. - És ha valaki mégis felismerné - te nem ismerted fel. Érted? Ezzel vége. Tény az, hogy már elég régen bonyolítod ezeket a vételeket. Ha beletúrsz a zavarosba, a legkínosabb helyzetbe hozod K.-t, de emellett te is megütöd a bokádat... én úgyszintén, ami azt illeti. Szeretném látni, hogyan festenénk a tanúk padján és mi az ördögöt tudnánk felhozni a mentségünkre? Én bizonyos vagyok abban, hogy minden boncolási alanyunk - kereken kimondva - gyilkosság áldozata.

- Macfarlane! - kiáltotta Fettes.

- Ugyan, ugyan - gúnyolódott amaz - mintha nem gyanítanád régóta te magad is...

- Más a gyanakvás...

- És más a bizonyosság. Tudom. Hidd el nekem legalább olyan kellemetlen, hogy ezt idehozták, mint neked - és sétabotja hegyével megbökte a hullát. - Véleményem szerint legokosabb fel nem ismerni. Én mindenesetre most látom először - tette hozzá hűvösen. - Te azt csinálsz, amit akarsz. Nem írok elő neked szabályokat, de szerintem egy világfi nem cselekedhet másként, mint én. Sőt hozzátehetem, meg vagyok győződve róla, hogy K. is ezt várná tőlünk. Kérdem, miért éppen minket, kettőnket választott asszisztensévé? A válasz egyszerű: nem vénasszonyokra van szüksége.

Ez a hang általában imponálni szokott a Fettes-féle fiatalembereknek. Barátunk eltökélte, hogy példát vesz Macfarlane-ről. A szerencsétlen lány tetemét annak rendje és módja szerint szétboncolták, anélkül, hogy valaki felismerte volna, vagy legalábbis tanújelét adta volna, hogy felismeri.

Egy délután, napi munkája végeztével Fettes betért az egyik közkedvelt vendéglőbe. Macfarlanet találta ott, egy idegennel üldögélve. Alacsony termetű férfi volt az idegen, arca feltűnően halvány, haja sötét, szeme szénfekete. Arcvonásai értelemre és kifinomultságra vallottak, viselkedése azonban ezt vajmi kevéssé igazolta, sőt, közelebbi ismeretség után közönséges, ostoba, faragatlan fráternek bizonyult. Macfarlane-t tüntető fölénytel kezelte, parancsokat osztogatott, mint egy basa, a legcsekélyebb ellentmondás vagy tévovázás dühbe gurította s ráadásul még arcátlan megjegyzéseket is tett Macfarlane iránta tanúsított alázatosságára. Ez az ellenszenves alak első pillanattól megkedvelte Fettes-t, sűrűn koccintott vele és mintegy kitüntetésképpen múltbeli viszontagságaival szórakoztatta. Ha csak tizedrésze volt igaz annak, amit elmondott, akkor is jócskán rászolgált a gazember névre, a diáknak azonban csiklandozta a hiúságát, hogy egy ilyen tapasztalt férfiú méltónak tartja bizalmára.

- Kemény fickó vagyok, az igaz - jegyezte meg az idegen -, de Macfarlane még rajtam is túltesz. Én csak Toddy Macfarlane-nek hívom. Hé, Toddy, rendelj a barátodnak még egy pohárral!

Vagy azt mondta:

- Toddy, pattanj és csukd be az ajtót!

- Toddy gyűlöl engem - hajtogatta nyakra-főre.

- Igen, Toddy, igen, úgy van, ahogy mondom.

- Ne szólíts engem ezen az átkozott néven - fortyogott Macfarlane.

- Hallgass csak!... Láttam már valaha, hogyan dobálóznak késsel a legények? Tudom, ő is készséggel kipróbálná a bőrömön - jegyezte meg az idegen.

- Nekünk, orvosoknak, jobb módszereink vannak - szellemeskedett Fettes. - Ha nem tetszik, hogy a barátunk elpatkolt, egyszerűen szétboncoljuk.

Macfarlane szúrós pillantást vetett rá, mintha rosszallná a tréfát.

Elmúlt a délután. Gray - ez volt az idegen neve - meghívta Fettes-t vacsorára. Olyan pazar lakomát rendelt, hogy az egész kocsmá lázba jött, majd miután elköltötték, felszólította Macfarlanet, hogy fizessen. Késő éjjel váltak el egymástól. Gray tökrészes volt, Macfarlane-t azonban kijózanította a bosszúság, dühöngött a kénytelen-kelletlen elherdált pénz és a cserében zsebrevágott sértések miatt. Fettes a sokféle itókatól zsibongó fővel, tántorogva, teljesen elázva tért haza. Másnap Macfarlane nem jött be az évfolyamra. Fettes nem tudta megállni mosolygás nélkül, ha arra gondolt; hogy talán még mindig nem sikerült lerázni a nyakáról azt a kiállhatatlan Gray-t s akarva, nem akarva még most is kocsmából kocsmába kísérgeti. Felkerekedett és sietve végigjárta a vendéglőket, hátha rábukkan múlt éji cimboráira. De sehol sem találta őket. Korán hazatért hát, lefeküdt s hamarosan az igazak álmát aludta.

Reggel hatkor a szokásos jelre ébredt. Lement a kapuhoz. Megdöbbenve látta, hogy Macfarlane áll ott ginjével, és a kocsin amolyan hosszú, baljós, jól ismert csomag sötétlik.

- Mi az? - kiáltotta. - Nélkülem mentél el? Hogy csináltad ezt?

Macfarlane azonban nyersen rászólt, hogy lásson munkához. Mikor a hullát felvitték és a

boncasztalra fektették, Macfarlane úgy tett, mintha távozni készülne. De mégis maradt s habozva álldogált.

- Jól tennéd, ha megnéznéd az arcát - szólalt meg kényszeredett hangon.

Fettes értetlenül bámult rá.

- Jól tennéd - ismételte sűrgetően Macfarlane.

- De hát hol, hogyan és mikor tettél rá szert? - kiáltotta a másik.

- Nézd meg az arcát - hangzott a válasz.

Fettes hátrahőkölt. Rettenetes gyanú fogta el. Tekintete váltakozva révedt hol a fiatal orvosra, hol a hullára. Végül riadtan engedelmeskedett. Noha előre sejtette a szeme elé táruló látványt, döbbenete iszonyatos volt. Amint a durva szövésű zsákon fekvő meztelen halottban felismerte azt a férfit, akit a minap jólöltözötten, életerejére és bűnei teljében hagyott hátra a kocsma küszöbén, még a könnyelmű Fettes-ben is feljajdult a lelkiismeret.

„Cras tib” [3] - visszhangzott lelkében a mementó... Immár második ismerőse végezte földi pályafutását ezen a jéghideg asztalon. Ezek az érzések azonban csak mellékesen ködlöttek fel benne. Legfőbb aggodalmát maga Wolfe okozta. E súlyos fordulat villámcsapásként érte, s nem tudta, hogyan nézzen ezek után barátja szemébe. Nem merte felemelni tekintetét, egy szó, egy hang nem fért ki a torkán.

Macfarlane törte meg a csendet. Nyugodtan odalépett és kezét Fettes vállára tette.

- A fejét - mondta - add Richardsonnak.

Így hívták az egyik medikust, aki már régóta vágyott arra, hogy az emberi testnek eme részét bonckés alá vegye. S minthogy Fettes nem felelt, a gyilkos folytatta:

- Nos, akkor talán térjünk rá a dolog anyagi részére. Ki kell fizetned a szokott összeget, különben nem egyezik majd a számadásod.

Fettes visszanyerte hangját, vagy inkább saját hangjának kísértetét.

- Fizetni? - kiáltotta. Fizetni neked ezért?!

- Nos, természetesen. Minden körülmények között fizetned kell - felelte a másik. - Én nem merem ingyen odaadni, viszont te sem veheted át ingyen. Ez mindkettőnkét kompromittálna. A helyzet ezúttal más, mint Jane Galbraith esetében. Minél rosszabbul állnak a dolgok, annál jobban kell vigyáznunk a látszatra... Hol tartja az öreg K. a pénzét?

- Ott - felelte Fettes rekedten, a sarokban álló szekrényre mutatva.

- Add ide a kulcsot - mondta nyugodtan a másik és nyújtotta a kezét.

Még egy pillanatnyi habozás s a kocka el volt vetve. Macfarlane, ujjai közt érezvén a kulcsot, nem tudott elfojtani egy ideges rezzenést. Mindössze ezzel árulta el mérhetetlen megkönnyebbülését. Kinyitotta a szekrényt, kivette a tintát, tollat, a külön rekeszben álló számviteli naplót, majd a fiókban levő pénzből félretett annyit, amennyit hasonló alkalmakkor fizetni szoktak.

- Mármost idefigyelj - mondta. - A fizetés megtörtént. Jóhíszeműségednek ez a bizonyítéka az első lépés ahhoz, hogy biztonságban érezd magad. Hátra van még a második s egyben befejező lépés: vezesd be a naplóba az összeget. Akkor aztán az ördöggel is dacolhatsz.

A következő néhány másodperc olyan volt Fettes mára, mintha a lelkiismeret kínpadján feküdne. Viaskodó aggályai közül azonban a legközvetlenebb győzött. Minden jövőbeni kellemetlenség gyerekjátéknak tűnt fel ahhoz képest, ha most összetűzés nélkül ússza meg Macfarlane-nel. A gyertyát, melyet mostanáig a kezében tartott, letette az asztalra, és a naplóba biztos kézzel bevezette a kiadás dátumát, rendeltetését és magát az összeget.

- Most pedig - mondta Macfarlane - nyugodtan vágd zsebre a pénzt. Mellékesen szólva, ha egy magunkfajta világfi abba a szerencsés helyzetbe kerül, hogy néhány shillinggel gyarapszik az erszénye - szinte beszélni is restellek róla - szem előtt kell tartanunk egy igen fontos szabályt: nem szabad vendégeskedni, drága szakkönyveket vásárolni, régi adóságokat kiegyenlíteni, nem árt, ha újabb kölcsön után nézel, de te egy centet se adj másoknak.

- Macfarlane - szólalt meg Fettes, kissé még mindig rekedten - hurokba dugtam a nyakam, csakhogy lekötelezzelek...

- Hogy lekötelezz? - kiáltotta Wolfe. - Ugyan, ne tréfálgj! Amennyire meg tudom ítélni a helyzetet, pontosan azt tetted, amit a saját bőröd érdekében cselekedned kellett. Tegyük fel, bajba kerülök. Nos, mi történnék veled? Ez a második ügyecske természetes következménye az első ilyen ügyednek: Mr. Gray Miss Galbraith utódja. Ha valamit egyszer elkezdted, nincs megállás. S ha már elkezdted, ahhoz kell magad tartanod, ez az igazság. Aki a bűn útjára lépett, örökre eladta a nyugalmát.

A sors árulásának és sötétségének iszonyú sejtelve kerítette hatalmába a boldogtalan diák lelkét.

- Istenem! - kiáltotta - mit tettem! És mikor kezdődött mindez? Segédasszisztens akartam lenni, az ég szerelmére! Ebben csak nincs semmi rossz! Service is pályázott erre a beosztásra s ugyanúgy

megkaphatta volna. lehetséges, hogy ő is idejutott volna, ahol én állok?

- Kedves barátom - mondta Macfarlane - milyen legény vagy te? Mi bántódásod esett? És mi bajod eshet, ha vigyázol a nyelvedre? Ember, hát nem látod, mi az élet? Kétféle ember él ezen a földön: oroszán és bárány. Ha bárány vagy te is ide jutsz, erre az asztalra, mint Gray, vagy Jane Galbraith. Ha oroszán vagy, élni fogsz, ura leszel a sorsodnak, mint én, mint K., mint bárki a világon, akinek esze és bátorsága van. Persze először visszaretensz. De nézd meg K.-t! Kedves barátom, te okos vagy és bátor. Kedvellek téged, és K. is kedvel. Te arra születél, hogy az élre törj. Becsületemre és tapasztalatomra mondom, hogy három nap múlva nevetni fogsz ezeken a rémképeken, mint egy középiskolás kamasz holmi bohóságon.

Azzal Macfarlane magára hagyta, és gígjével tovairamodott, hogy még virradat előtt hazaérjen. Fettes egyedül maradt gyötrődésével. Most látta csak, milyen szörnyű veszedelembe keveredett, hogy gyengesége határtalan és engedményt engedményre halmozva, elvesztette azt a jogát, hogy Macfarlane sorsának ítélőbírája legyen, s ehelyett lekenyerezett, akaratnélküli cinkosává süllyedt. A világot adta volna érte, ha annak idején bátrabban viselkedik. Arra már nem gondolt, hogy még most sem lenne késő a sarkára állni. Jane Galbraith titka s a végzetes naplóbejegyzés hallgatásra kárhoztatta.

Múltak az órák. Szállingózni kezdtek a hallgatók. A szerencsétlen Gray tagjait szétdarabolták, és kiki megjegyzés nélkül átvette a maga részét. A fejfel Richardsont boldogították. Fettes örömmel állapította meg, hogy hosszú mérföldekkel jutottak előre a biztonságot jelentő úton. Két napon át figyelte a megsemmisítő munka félelmetes folyamatát. Harmadnapra betoppant Macfarlane. Azt mondta, gyengélkedett, s szokott határozottságával nyomban átvette a hallgatók irányítását, hogy pótolja a mulasztást. Különösen Richardsont tüntette ki számottevő segítségével és tanácsaival. A fiatal orvos a tanársegéd elismerésétől felbátorodva, becsvágyó reményekre gyúlt s szinte már mellén érezte a kitüntetését.

Egy hét sem telt belé s Macfarlane jóslata máris valóra vált. Fettes túljutott a rettegésen és megfélemezett saját hitványságáról. Önmaga előtt is hetvenkedni kezdett bátorságával, s emlékezetében úgy csoportosította a történeteket, hogy beteges büszkeséggel tekinthessen azokra vissza. Cinkostársát elég ritkán látta. Természetesen, az évfolyamon végzett munkájuk során nem kerülhették el a találkozást; az utasításokat Mr. K.-tól. kapták. Néha magánemberként is váltottak egy-két szót, és Macfarlane ilyenkor rendkívül nyájas és szívélyes volt. Közös titkukra vonatkozóan azonban került minden célzást, sőt, amikor Fettes egyszer odasúgta neki, hogy megtagadta a bárányokat s ezentúl az oroszánokkal tart, csak mosolyogva intett, hogy hallgasson.

Hamarosan újabb eset adódott, amely kettőjüket ismét összekovácsolta. Mr. K. megint hullahiánnyal küzdött. Tanítványai szorgalmasan dolgoztak, s ő kényesen ügyelt annak látszatára, hogy mindenkor kellő mennyiségű boncanyag áll rendelkezésükre.

Egy napon fülükbe jutott, hogy Glenorse falu temetőjébe új lakó költözött. A szóban forgó hely nemigen változott az idő folyamán. Akkor is, csak úgy mint régen, egy keresztútnál feküdt, hat cédrusfa sűrű árnyékában. Kiáltásnyi távolságon is túl sehol egy emberlakta hajlék. Csupán a közeli domboldalakban legelő juhok bégetése, a kétoldalt futó patakok locsogása - melyek közül az egyik zajosan csörtetett a kövek között, a másik szinte lopva settenkedett, itt-ott tavakká tágulva - a vén, terebélyes, virágzó gesztenyefák között tanyázó szél zúgása, a hetenkint megkonduló harangszó és a kántor ajkáról elhangzó ódon dallamok zavarták meg a falusi templom tájékának csendjét. A falu kisdud világa, ahol a szeretet állhatatosabb, mint bárhol, s a vér és a barátság kötelékei a közösség teljes társadalmát egyesítik - az ösztönös kegyelet iránt eltompult hullarablót éppen azért vonzza, mert feladata e környezetben könnyű és veszélytelen. A halottak, akiket egy egészen más feltámadás örömteli reményében hantoltak el, szörnyű feltámadást értek meg, pislákoló lámpafénynél, ásó és csákány közreműködésével. A hullarablók feltörték a koporsót, szétszaggatták a halotti köntöst., a szomorú emberi maradványokat zsákba gyömöszölték, majd holdfénykerülte mellékutakon vitték orozva őket, hogy több órás zötyögtetés után egy évfolyam szájtáti ifjoncai körében teljessé válják megszenteltségük.

Két keselyű csaphat le úgy a haldokló bárányra, mint ahogy Fettes és Macfarlane készült birtokába venni egy sírt e zöldellő, békés nyughelyen. Egy parasztgazda feleségét szemelték ki áldozatul, aki hatvan esztendőért ért meg a jó vajáról és istenfélő beszédéről ismerte a környék - ezt az asszonyt akarták éjnek éjjelén kiásni sírjából, hogy holtan és mezítelenül abba a távoli városba vigyék, melynek tiszteletére életében mindig ünnepi ruhát öltött. Sírhelye immár üres marad övéi mellett a végítélet napjáig, s az ártatlan és tisztos porhüvely prédája lesz az anatómus sejtekig hatoló kíváncsiságának.

A két fiatalember késő délután indult útnak, köpenyébe burkolózva, jókora palackkal a zsebében. Vigasztalanul esett az eső - hideg, sűrű, korbácsoló cseppekben. Időnkint szél kerekedett, de a

szakadó vízáradat elfojtotta erejét. A két fiatalember a flaskó tartalma ellenére komor hangulatban, hallgatagon tette meg az utat, végig Penicuikig, ahol estéjükét szándékoztak eltölteni. Először a temető közelében álltak meg, hogy szerszámaikat egy sűrű bokorba rejtsék, majd a „Ficher’s Tryst” előtt, hogy a tűzhely parázsán kenyeret pirítsanak és whisky után egy sörrel tegyék változatossá szájízüket. Utazásuk céljához érven mindenekelőtt a kocsi helyezették biztonságba, ellátták a lovat, ők maguk meg a különszobában ütöttek tanyát. Asztalukon a legjobb estebéd s a legjobb bor, amivel csak a kocsmáros szolgálni tudott. A gyertyafény, a tűz s ott kinn a szakadó eső és a rájuk váró rideg, hátborzongató munka gondolata még inkább fokozta a lakmározás gyönyörűségeit. A hangulat minden pohár után kedélyesebb lett. Macfarlane nemsokára egy kis halom aranyat rakott társa elé.

- Hódolatom jeléül - mondotta. - Barátok közt az ilyen apró szívességek olyan magától értetődőek, mint az, hogy tüzet adunk egymásnak.

Fettes zsebre rakta a pénzt és lelkesen viszonzta az érzelmes kijelentést:

- Valóságos filozófus vagy! - kiáltotta. - Szamár voltam, míg nem ismertelek. Te és K. - Lord Harryre [4] mondom! - végül még embert faragtok belőlem...

- Úgy lesz - fogadkozott Macfarlane. - Embert? Én mondom neked, ahhoz, amit akkor reggel nekem tettél, ember kellett a javából. Sok meglett negyvenéves anyámasszony katonája egyszerűen elájult volna annak az átkozott valaminek a lát- tára. De te nem. Te nem vesztetted el a fejed. Megfigyeltelek.

- Nos, és miért nem? - pöffeszkedett Fettes. - Mert végeredményben semmi közöm nem volt az egészhez. Egyrészt nem várhattunk mást, csak kellemetlenséget, másrészt viszont számíthattam a háládra, nem igaz?

Zsebére ütött s az aranyak összecsendültek. Macfarlane-t aggodalmas érzések fogták el a visszatetsző beszéd hallatára. Talán már bánta, hogy ilyen eredményesen kioktatta zöldfülű kollégáját. De még csak nem is szólhatott, mert a másik kérkedő hangoskodással folytatta eszmefuttatását:

- Fő dolog, hogy semmitől se féljünk. Nos, köztünk szólva, nem szeretném akasztófán végezni, ez tény, de levette minden álszemérmét, tudom, hogy felsőbbrendűsége születtem. Pokol, Isten, ördög, igazság, hamisság, bűn, vétek és mind e régi furcsaságok lomtára, csupán kölykök ijesztgetésére jó. Az olyan világfiak, mint te, vagy én, füttyülünk rájuk. Most pedig ürítsük poharunkat Gray emlékére!

Eközben az idő rohamosan múlt. Parancsukra a kocsi, messze világító két lámpájával indulásra készen a kapu elé állt. Kifizették számlájukat, s megint útra kerekedtek. Azt mondták, Peblesbe igyekeznek, s valóban abba az irányba haladtak mindaddig, míg a község utolsó házát el nem hagyták. Akkor eloltották a lámpákat, visszakocsikáztak ugyanazon az úton, majd egy mellékutcán Glencorse felé fordultak. A mélységes csendben csupán a fogat zörgése s az eső szakadatlan; suhogó nesze hallatszott.

Körös-körül szuroksetét volt. Csak imitt-amott bukkant fel egy kapu vagy egy kőfal fehér árnyéka, hogy az éjjeli út egy-egy kurta szakaszán vezérelje őket. De többnyire lépésben kellett haladniuk és szinte tapogatózva keresték az utat a neszező sötétségben, hogy eljussanak ünnepélyes és elszigetelt rendeltetési helyükre. A temető meredélyes szélén megkapaszkodó erdőcske az éjszaka utolsó fényjeleit is felitta: Kénytelenek voltak előkeresni a gyufát, hogy az egyik kocsilámpát ismét meggyújtsák. Csöpögő lombok alatt, óriási, imbolgó árnyaktól követve érkeztek meg szentségtelen munkájuk színhelyére.

Bőséges tapasztalat állt már a hátuk mögött s mindketten kitűnően értettek az ásóforgatáshoz. Alig húsz percnyi serény munka után tompán koppant az ásó a koporsó fedelén. Ebben a pillanatban Macfarlane megsértette kezét s a bajt okozó kődarabot meggondolatlanul hátrahajította. A sírgödör, amelyben csaknem vállmagasságig álltak, közvetlenül a temetőnek helyet adó fennsík szélén volt, és a kocsilámpát a patakig lenyúló meredély fölött, egy fához támasztották; hogy minél jobban kezük alá világítson. A vaktában eldobott kő biztos célba talált. Üvegcsörömpölés hallatszott, majd mélységes éjszaka borult rájuk. Váltakozó tompa és zörgő hangok jelezték, amint a lámpa lefelé gördült a parton és bele-beleütődött az útjában álló fába. Egy-két meglazult kövecske gurult utána a szurdok mélységébe. Azután megint a csend és az éjszaka lett az úr. Ők ketten feszült figyelemmel hallgatóztak, de nem hallatszott más, csak a szakadó eső, hol szélről kergetve, hol állhatatosan áztatva az anyaföld messzeségeibe vesző mérföldjeit.

Olyan közel jártak borzalmas feladatuk végéhez, hogy legokosabbnak vélték, ha sötétben fejezik be. A koporsót kiemelték a földből, felfeszítették a fedelét, a hullát bedugták a csuromvizes zsákba, majd közös erővel a kocsihoz vitték. Egyikük felszállt, hogy tartsa a zsákot, a másik zablájánál fogva, a fal és a rekettyés felé tapogatózva vezette a lovat, amíg kilyukadtak a „Ficher’s Tryst” felé

vezető ösvényhez. Halovány, bizonytalan derengés terült szét a tájon, de ők napvilágot megillető örömmel köszöntötték. A lovat ügetésre fogták és kocsizörgéssel haladtak tova, a város irányába.

Munkájuk közben mindketten bőrig áztak és most, hogy a kocsi mély kerékvágásokban bukdácsolt, a tetem, melyet kettőjük közé támasztottak, hol egyikükre, hol másikkra dőlt, ők pedig, valahányszor megérezték undorító érintését, ösztönösen s egyre növekvő sietséggel visszalökték. Noha e folyamat valójában természetes volt, lassan nyomasztó hatást kezdett gyakorolni a két cimbora idegeire. Macfarlane megeresztett valami sületlen élcet a parasztasszony rovására, de szavai vigasztalan tompasággal hullottak a feneketlen csendbe. Természetellenes rakományuk pedig továbbra is egyik oldalról a másikra billent s mintha bizalmaskodásból tenné, fejét hol az egyik, hol a másik fiatalember vállára hajtotta. Az átázott zsákvászon jegesen csapkodott arcuk körül. Fettes lelkét lúdbőröző hidegség kerítette hatalmába. A zsákra meredt. Hogy s hogy nem, nagyobbnak látta, mint annak előtte. S bármely vidéken jártak, a majorsági kutyák baljós üvöltése kísérte kocsijukat kisebb-nagyobb távolságból. Fettes-ben mindinkább megerősödött a gyanú, hogy valami természetfeletti csoda, valami megfoghatatlan változás történhetett a holttesttel, s a kutyák e rettenetes útitárstól való félelmükben vonítanak.

- Az Isten szerelmére - nyögte, minden erejét megfeszítve. - Az Isten szerelmére, gyűjtsunk világot.

Macfarlane nem válaszolt. Nyilván hasonló érzésekkel küszködött. Mindazonáltal szó nélkül megállította a lovat, a gyeplőt társa kezébe nyomta, leszállt és hozzáfogott meggyújtani az épen maradt lámpát. Még csak az auchenclinnyi keresztútnál jártak. Az eső makacsul zuhogott, mintha visszatérőben volna a vízözön, s nem volt könnyű gyufát gyújtani a nyirkosság és sötétség e roppant birodalmában. Mikor a fellobbanó kék lángocska valahára belekapott a lámpabélbe s növekvő, tisztuló világa bágyadt fényt derített a kocsi körül, a két fiatalember szemügyre vehette egymást és szállítmányukat. Az átnedvesedett durva zsákvászon a benne levő test formájához idomult. A fejét kivehetően meg tudták különböztetni a testtől, a vállak élesen kiütköztek. Tekintetük valami kísérteties s ugyanakkor mégis emberi vonást fedezett fel a szörnyű útitársban.

Macfarlane egy ideig mozdulatlanul állt, magasra emelt lámpával. Fettes testén vizes lepedőként tekeredett körül a borzadály. A bőr pattanásig feszült sápadt arcán. Eszeveszett félelem lett úrrá rajta, kifejezhetetlen rettegés valamitől, ami merőben lehetetlen. Ajka szólásra nyílt... De társa megelőzte:

- Ez nem asszony - mondta Macfarlane, alig hallhatóan.
- De hiszen asszonyt dugtunk a zsákba - suttogta Fettes.
- Tartsd a lámpát - mondta a másik. - Megnézem az arcát.

Fettes átvette a lámpát, társa pedig kioldozta a zsák kötelékét s lehúzta a leplet a hulla fejéről. A fény élesen megvilágította a sötéten kirajzolódó, markáns vonásokat s azt a simára borotvált, nagyon is emlékezetes arcot, amely oly sokszor bukkant fel a két fiatalember álmában.

Vad, átható kiáltás hasított az éjszakába. Mindketten hanyatt-homlok futásnak eredtek az úttest két oldalán. Az elejtett lámpa összetört és kialudt. A ló pedig megzavarodva a szokatlan riadalomtól, eliramodott és vágóban száguldott Edinburgh felé, magával ragadva a gig egyedüli utasát - Gray élettelen, régen szétboncolt tetemét.

- 1 Fojtogató gyilkos, áldozatait anatómiai nyersanyagként értékesítette.
- 2 könnyű, kétkerekű, egyfogatú kocsi.
- 3 Holnap neked
- 4 Lord Harry - az ördög

GRIGÁSSY ÉVA FORDÍTÁSA